

(Iritzi-tribuna)

2020KO AURREKONTUEK POBREZIAREN AURKAKO BORROKA AHAZTU EGITEN DUTE

2020rako Eusko Jaurlaritzaren (EAJ-PSE) eta Ahal Dugu-Equoren arteko aurrekontu-ituna izaera sozial nabarmena duen Aurrekontuen lorpen gisa saldu nahi izan zaigu. Argilan-ESK-rentzat faltsua da, besterik gabe, eta lerro hauekin akordio honek pobrezia-aren aurkako borrokan duen benetako eragina azaldu nahi dugu.

EAJk eta PSEk aspaldi, beren aurrekontu-politikekin, erakutsi dute bizkarra eman diotela pobrezia-aren aurkako borrokari, eta azken aurrekontu hauetan, Podemos-Equorekin itun berria egin arren, alde horretatik, ez da ezer aldatu. Eusko Jaurlaritzaren aurrekontu-politikak bultzatzen duen arima neoliberalak ez da batere aldatu 2020ko aurrekontuei begira: desberdintasun- eta pobrezia-maila gero eta handiagoi eustea kapitalismoak gure lurraldean duen funtzionamenduaren ezinbesteko faktoretzat jotzen jarraitzen da.

Egitateak apelaezinak dira. 2009-2013ko Arzerapen Handia amaitu zenetik, EAEn BPGaren eta enpleguaren 6 urteko hazkundera ezagutu dugu, hau da, goraldi ekonomikoa. Tarte horretan, pobrezia ez du atzera egin, hazi baizik. 2008tik galdutako BPG osoa berreskuratu dugun arren eta enpleguarekin egitear gauden arren, 2008-2018 aldiko pobrezia-datuaren bilakaera beldurgarria da (2018ko PGDI inkestaren arabera – EJKo Pobrezia-ri eta Gizarte-Desberdintasun-ari buruzko Inkesta –):

- 2008an, 89.706 pertsona benetako pobrezia-egoeran zeuden (EAEn biztanleria osoaren %4,2a); 2018an, 130.965era igo ziren (%6,1a), horrek %46ko igoera suposatzen du.
- 2008an, pobrezia-ri jo ez arren, ongizaterik ez zuten pertsonak 85.962 ziren (%4,0a), eta 2018an kopurua 139.328ra igo da (%6,5a), hau da, %62,1eko igoera izan da.

Datu horietan zerikusi handia du 18/2008 Legea aldarrikatu zenetik Eusko Jaurlaritzak pobrezia-aren aurka egin duen politika ankerrak. Lege horrek egun Diru-Sarrerak Bermatzeko Errenta (DSBE), Etxebizitzarako Prestazio Osagarria (EPO), Gizarte-Larrialdietarako Laguntzak (GLL) eta Gizarteratzeko Hitzarmenak arautzen ditu.

2012ko aurrekontuak *Eusko Jaurlaritzaren txiroen politikaren* historiara igaroko dira, gure gizarteko pertsona hauek aurreratu diren aurkako ankerkeriarik handiena praktikatu den une gisa. Krisiari aurre egiteko argudioarekin, DSBEaren murrizketa izugarria gertatuz: bere zenbatekoaren %7a murrizten da, egoeraren arabera izaera izango duela adierazi den arren, behin betiko bihurtu da; eta, oraindik ere eragin oldarkorra izango duena, DSBEa LGStik askatzen da, azken urteetan LGSn izandako aurrerapenek DSBEaren prestazioan hobekuntzak izatea eragotziz.

Murrizketa horien eragina eta Lanbidek 2012az geroztik garatzen duen DSBE-EPOren kudeaketa negargarria direla eta, 2018ko PGDIren datuetan ikus daitezke pobrezia-ri aurre egiteko DSBEaren ereduak dituen gabezien zifrarik negatiboak azken hamarkadan: pobrezia-egoeran dauden biztanleen %30,7k ez ditu prestazioak jasotzen, eta jasotzen dituztenen artean %51,6k pobreak izaten jarraitzen dute.

2012. urteaz geroztik, ARGILAN-ESK, gizarte-mugimendu, plataforma, erakunde eta sindikatu ugarirekin batera, 2012ko aurrekontuetatik DSBE jasotzen duten pertsonen kuentak zitzaien iraultzeko borrokan aritu gara. Urtez urte egin dugu, era guztietako mobilizazioekin, 2017ko martxo/apirilaren 19 eguneko gose greba barne. Orain arte, babesa eman diguten alderdietako bat bera ere, ez zen gai izan 2012ko Diru-Sarrerak Bermatzeko Errentan egindako murrizketak itzultzea barne hartuko ez zuen aurrekontu-itun batera iristeko.

ARGILAN-ESKri onartezina iruditzen zaigu PODEMOS-EQUOK Eusko Jaurlaritzarekin egin duen aurrekontu-akordioa. Eta ez bakarrik akordio horretan jende txiroa eta, azken batean, pobrezia aurkako borroka aurtengo aurrekontu publikoetan gaizki geldituta atera delako; baizik eta uste dugulako, oro har, akordioan lortutakoak ez duela justifikatzen bi alderdi horiek 2020rako Eusko Jaurlaritzaren aurrekontuak onartzera eramanez dituen aldaketa politikoa.

Argi utzi dezagun pobrezia aurkako borroka dagokionez PODEMOS-EQUOK negoziazio honetan DSBE/EPO/GLLei buruz lortutakoa:

2020rako aurrekontuetan, Eusko Jaurlaritzak DSBEren zenbatekoa %2a baino ez igotzea aurreikusitako zenbatekoa, eta, horren arabera, bizikidetzaren unitate 1 batek (pertsona bakarrek bizikidetzaren unitateak) 2020an hilean 680€ jasoko zituen, eta, akordioa lortu ondoren, igoera 14€ euro ziztrinekoa izango da (694€), indarrean dagoen legea aplikatuta (LGS %88a) kobratu beharko lituzketen 924€-tik oso urrun. Pentsiodunentzako zenbatekoen kasuan, EJK honako hau proposatu zuen: BU 1 = 781€; akordioa lortu ondoren 796€-tan geratuko da, eta legea betez gero (LGS %100a) 1.050€ kobratu beharko lirateke. Hau da, adostutako DSBE prestazioaren murrizketa ia %25ekoa da. Zenbateko horiek 2019ko LGSrekin kalkulatu daudenak (1.050€ 12 ordain saritan), 1.026€ eta 1.166€-tan handitu beharko lirateke, hurrenez hurren, Espainiako Gobernuak estatuan 2020rako LGS 1.166€-ra igotzeko hitza betetzen badu.

Bestalde, Etxebizitzarako Prestazio Osagarriaren (EPO) zenbatekoa 250€ urritan izoztuta geratzen da, eta Gizarte Larrialdietarako Laguntzetarako (GLL) 27,5 milioi euroko aurrekontu-partida ez da Euro bat ere handitzen, nahiz eta erabat eskasa izan beharrak asetzeko.

Azkenik, PODEMOS-EQUOK aurrekontu-akordioa batera iritsi dira, EAJK eta PSEk Eusko Legebiltzarrean dagoen DSBEaren erreforma negargarria behin betiko erretiratzeko eskatu gabe, eta horrek erantzukizun oso larria dakar, badakitela, hura kentzea eskatzen ari garen guztiok dakigunez, horrek ez lukeela soilik pobrezia atzeratuko, baizik eta areagotu egingo lukeela.

PODEMOS-EQUOK ez zuen EAJ-PSE lagundu behar bere lehentasunen artean txiroak jartzen ez dituen aurrekontu-bidaia batean; izan ere, hauei beti krisiaren kalte handienak ordaintzea dagokie, eta ez dute inoiz lortzen lapurtu diotenetik berreskuratzea.

ARGILAN-ESKtik argi daukagu: GOBERNU BATEK ERE EZ DIGU INOIZ EZER OPARITU, eta datorren urtarrilaren 30ean, Greba Orokorrekin, aukera berri bat dugu haiei ozen eta argi oihukatzen pobrezia aurkako amaituko duen DSBE bat nahi dugula, gure oraingo eta etorkizuneko eskubideen alde borrokatzeko, kaleetan pentsio, enplegu eta bizitza duinak exijitzeko.

ARGILAN-ESKko militanteak

Bea Uriarte 30635540T

Iosu Balmaseda 14603751Q